

Liikenneonnettomuudet Helsingissä 2009

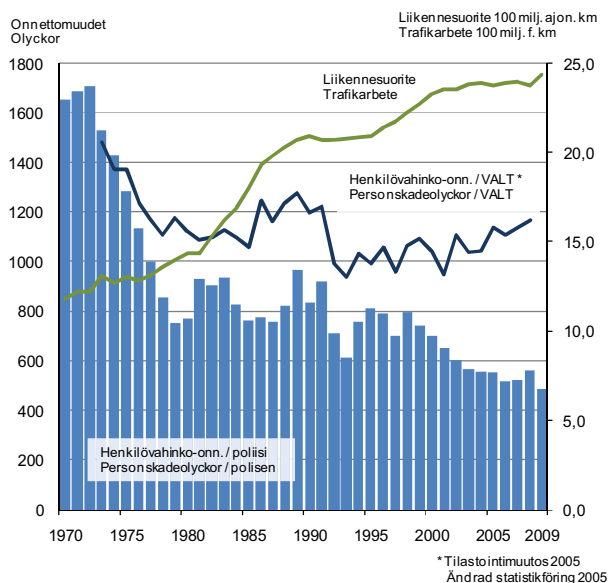

Myönteisten ennätysten vuosi 2009

Helsingissä tapahtui vuonna 2009 yhteensä 486 poliisin tutkimaan henkilövahinkoihin johtanutta liikenneonnettomuutta. Näistä kuusi johti kuolemaan. Henkilövahinko-onnettomuuksia tapahtui 14 % vähemmän kuin vuonna 2008 ja 10 % vähemmän kuin vuosina 2005–2008 keskimäärin. Onnettomuuksissa kuoli 6 ja loukkaantui 597 henkilöä.

Henkilövahinko-onnettomuuksista reilu viidesosa oli jalankulkijaonnettomuuksia, neljännes polkupyöräonnettomuuksia ja loput moottoriajoneuvo-onnettomuuksia. Päähenkilöonnettomuuksia oli 12 %.

Kaikkiaan vuonna 2009 tapahtui 2 294 poliisin tutkimaan liikenneonnettomuutta eli 11 % edellisvuotta vähemmän. Omaisuusvahinkojen osalta kattavamman, Liikennevakuutuskeskuksen (VALT) vahinkotilaston mukaan Helsingissä tapahtuu vuosittain hieman vajaat 13 000 onnettomuutta eikä määrässä ole tapahtunut merkittäviä muutoksia. Henkilövahinko-onnettomuuksien määrä on VALT:n tilastossa ollut viime vuosina kasvussa, mikä johtuu osittain vuoden 2005 tilastointitavan muutoksesta.

Henkilövahinko-onnettomuudet ja liikennesuorite Helsingissä 1970–2009.

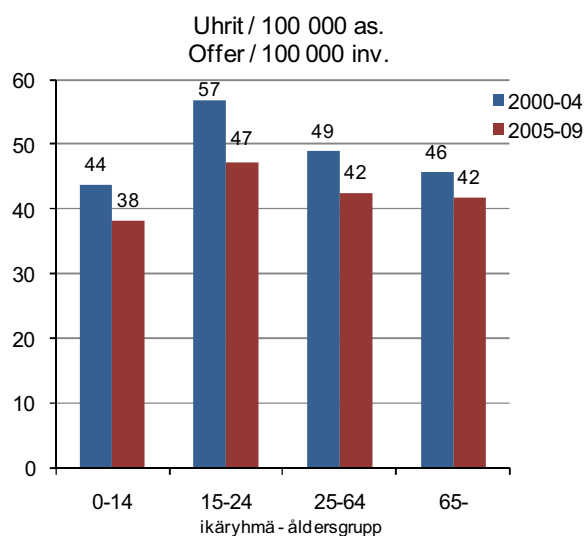
Personskadeolyckor och trafikarbete i Helsingfors 1970–2009.

Liikenneturvallisuustavoitteet ja niiden seuranta

Valtioneuvosto asetti periaatepäätöksessään vuonna 2006 liikenneturvallisuustyön pitkän aikavälin tavoitteeksi 0-vision. Vision mukaan tieliikennejärjestelmä on suunniteltava niin, ettei kenenkään sääntöjä noudattavan tarvitse loukkaantua tai kuolla liikenteessä. Määrällisiksi tavoitteiksi asetettiin enintään 250 kuollutta vuonna 2010 ja enintään 100 kuollutta vuonna 2025. Vuonna 2009 Suomen tieliikenteessä kuoli 279 henkilöä.

Kaupunkisuunnittelun tavoitteena on turvallinen ja toimiva liikenne. Liikenneturvallisuustyön tuloksellisuutta seurataan Helsingissä liikenteessä kuolleiden ja loukkaantuneiden eli uhrien määrän avulla. Tavoitteeksi on asetettu uhrien määrän puolittaminen vuodesta 2000 vuoteen 2025 mennessä. Vuosina 2000–2009 uhrimäärä on vähentynyt 31 %.

Helsingin kaupungin turvallisuusstrategian (5/2006) yhdeksi painopistealueeksi on asetettu liikenneturvallisuus ja tavoitteeksi erityisesti kevyen liikenteen turvallisuuden parantaminen. Tavoitteen seurantamittareita ovat jalankulku- ja polkupyöräonnettomuuksien määrä sekä uhrien määrä 100 000 asukasta kohti ikäryhmittäin. Onnettomuuksien määrä on laskenut vuosien 2000–2004 keskimäärin 361:stä vuosien 2005–2009 keskimäärin 320 vuotuisen onnettomuuteen.

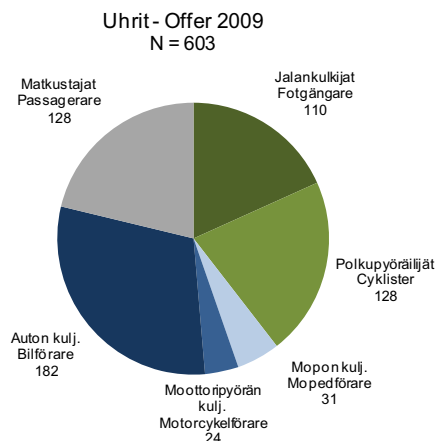
Jalankulku- ja pyöräilijäuhrit 100 000 asukasta kohti ikäryhmän mukaan.

Antal skadade och dödade fotgängare och cyklister per 100 000 invånare efter åldersgrupp.

Liikenneonnettomuuksien seuraukset

Liikenneonnettomuuksissa kuoli Helsingissä vuonna 2009 6 henkilöä ja loukkaantui 597. Kuolleiden määrä oli matalin koskaan sitten liikenneonnettomuuksien tilastoinnin aloittamisen vuonna 1929. Liikennekuolemien määrä on vähentynyt Helsingissä 2000-luvulla: vuosina 2000–2004 liikenteessä kuoli keskimäärin 14 henkeä vuodessa, kun määrä vuosina 2005–2009 oli 10.

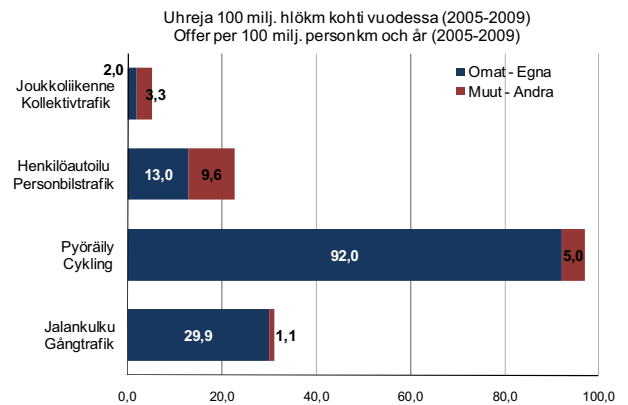
Vuonna 2009 kuolleista 3 oli jalankulkijoita, 1 moottoripyöräilijä ja 2 autoilijoita. Kaikista uhreista jalankulkijoita ja pyöräilijöitä oli molempia noin viidennes, kuten myös moottoriajoneuvojen matkustajia. Henkilöautojen kuljettajia oli noin kolmannes. Ainoastaan pyöräilijäuhrien määrä on kasvanut vuoteen 2008 verrattuna.

Kuolleet ja loukkaantuneet vuonna 2009 liikkuja-ryhmittäin.

Dödade och skadade per trafikantgrupp 2009.

Pyöräily on kulkutavoista loukkaantumisalttein, kun uhrimäärää verrataan henkilösuoritteeseen eli asukkaiden vuodessa kulkemaan matkaan. Pyöräilijöiden onnettomuuksissa uhreja syntyy noin 3 kertaa enemmän kuin jalankulkijoiden ja noin 4 kertaa enemmän kuin autoilijoiden onnettomuuksissa. Pääosin pyöräilijöiden onnettomuuksien uhrit ovat oman kulkutavan uhreja, kun taas autoilijoiden onnettomuuksissa syntyy paljon muiden kulkutapojen uhreja.

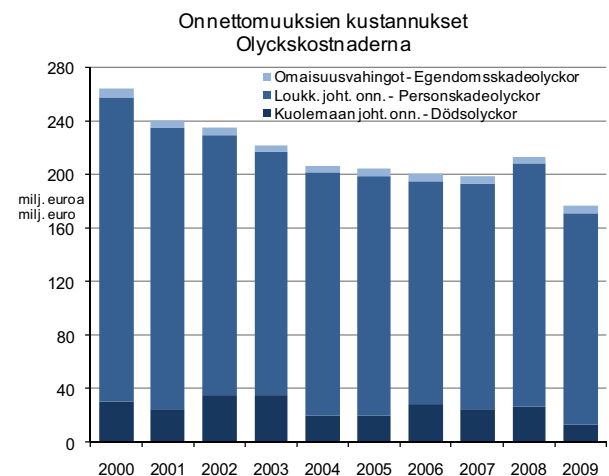

Omat ja muut uhrit vuosina 2005–2009 100 milj. henkilökilometriä kohti vuodessa.

Egna och andra offer åren 2005–2009 per 100 milj. personkilometer och år.

Helsingissä tapahtuneista liikenneonnettomuuksista aiheutui vuonna 2009 yhteensä 177 miljoonan euron yhteiskunnalliset kustannukset. Vuosina 2005–2009 onnettomuuksien kustannukset ovat keskimäärin olleet 200 milj. euroa vuodessa. Kustannuksista pääosa (86 %) syntyy loukkaantumisonnettomuuksista. Liikenneonnettomuuksien kustannuksista 15–20 % kohdistuu kuntatalouteen. Helsingissä tämä vastaa noin 30–40 miljoonaa euroa vuodessa.

Kustannusarvio perustuu liikenne- ja viestintäministeriön hyväksymiin onnettomuuksien yksikkökustannuksiin, joissa on huomioitu sekä yhteiskunnalle aiheutuvat taloudelliset menetykset että hyvinvoinnin menetys.

Onnettomuuskustannukset vuosina 2000–2009 (vuoden 2005 hintatasossa).

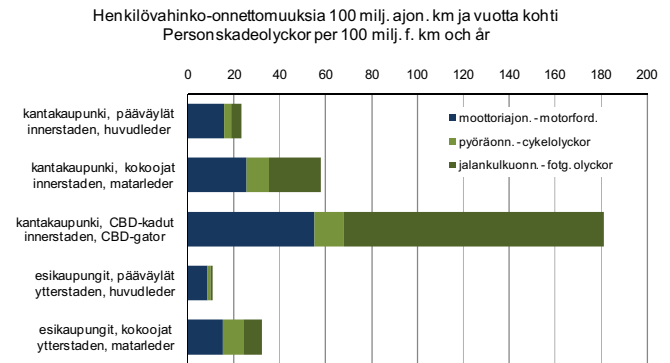
Olyckskostnaderna åren 2000–2009 (enligt prisnivån 2005).

Onnettomuuspaikat

Helsingissä seurataan risteyksien ja liikennepaikkojen onnettomuusalttiutta ns. IND5-luvulla. Luku lasketaan kolmelta vuodelta ja siinä otetaan huomioon erikseen henkilövahinko-onnettomuudet (paino 1) ja omaisuusvahingot (paino 0,2). IND5-luvun mukaan Helsingin pahimmat onnettomuuspaikat sijaitsevat pääasiassa Kehä I:llä, Lahdenväylällä ja ydinkeskustan pääkaduilla. IND5-asteessa IND5-luku on suhteutettu risteysliikennemäärään (10 milj. ajoneuvoa vuodessa), jolloin risteys on helpompi vertailla keskenään.

	LIIKENNEPAIKKA	IND5 keskim. 2007-09	IND5-aste
1	Lahdenväylä - Kehä I	6,0	1,5
2	Tuusulanväylä - Kehä I	5,5	1,1
3	Kehä I - Latokartanonatie	5,2	2,0
4	Kehä I - Myllypurontie	4,6	2,5
5	Hämeenlinnanväylä - Kehä I	4,5	1,0
6	Vihdintie - Kehä I	4,1	1,2
7	Kustaa Vaasan tie - Koskelantie - Lahdenväylä	3,8	1,8
8	Nordenskiöldinaukio	3,3	2,6
9	Kehä I - Malmikaari - Savelantie	3,2	1,3
10	Itäväylä - Kehä I - Meripellontie	3,2	1,5
11	Kehä I - Pakilantie	2,7	0,7
12	Kehä I - Pukimäenkaari	2,7	1,0
13	Kehä I - Kontulantie	2,7	1,2
	RISTEYS		
1	Mannerheimintie - Kaivokatu - Simonkatu	3,0	2,9
2	Mannerheimintie - Nordenskiöldinkatu	2,8	2,3
3	Mannerheimintie - Helsinginkatu - Runeberginkatu	2,7	1,7
4	Mannerheimintie - Reijolankatu - Stenbäckinkatu	2,7	1,9
5	Mechelininkatu - Pohjoinen Rautatiekatu	2,7	2,4
6	Mechelininkatu - Lapinlahdentie	2,4	2,0
7	Mannerheimintie - Postikatu	2,4	2,4
8	Lahdenväylä - Kustaa Vaasan tie - Valtimontie	2,4	1,8
9	Mannerheimintie - Pohjoisesplanadi - Lönnrotinkatu	2,3	2,4
10	Sörmäisten rantatie - Vilhonvuorenkatu	2,3	1,4
11	Olavinkatu - Arkadiankatu - Pohjoinen Rautatiekatu	2,3	6,1
12	Nordenskiöldinkatu - Urheilukatu	2,3	3,3

Pääväylistä ja -kaduista eniten henkilövahinko-onnettomuuksia suhteessa liikennemääriin tapahtuu selvästi kantakaupungin keskeisillä liikekaduilla (CBD). Liikekatujen onnettomuusriski on kolminkertainen kantakaupungin ja kuusinkertainen esikaupunkien kokoojaka-tuihin verrattuna.

Henkilövahinko-onnettomuuksia päätte- ja -katuverkolla suhteessa liikennemäärään (100 milj. ajon. km).

Personskadeolyckor på huvudled- och -gatanätverket per 100 milj. fordonskilometer.

Pahimmat onnettomuuspaikat vuosina 2007–2009 (taulukko ja kuva).

De värsta olycksplatserna åren 2007–2009 (tabell och bild).

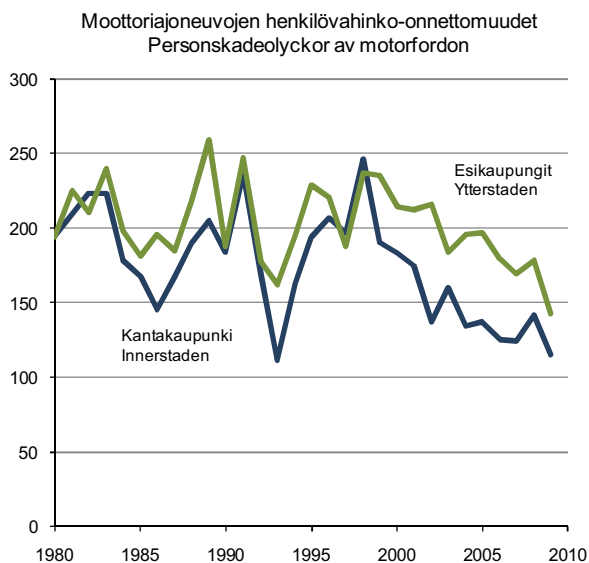
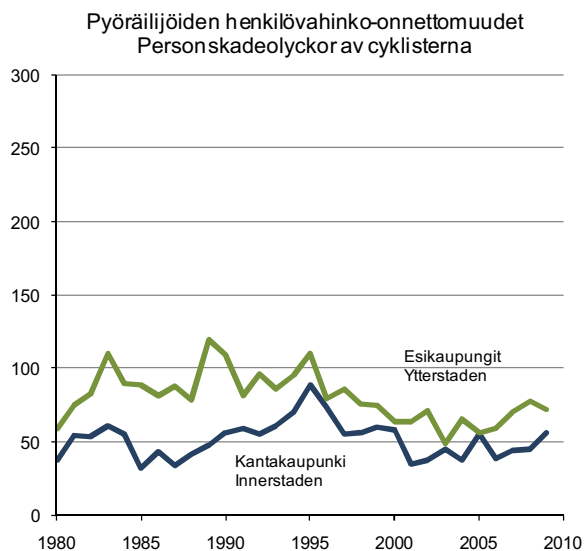
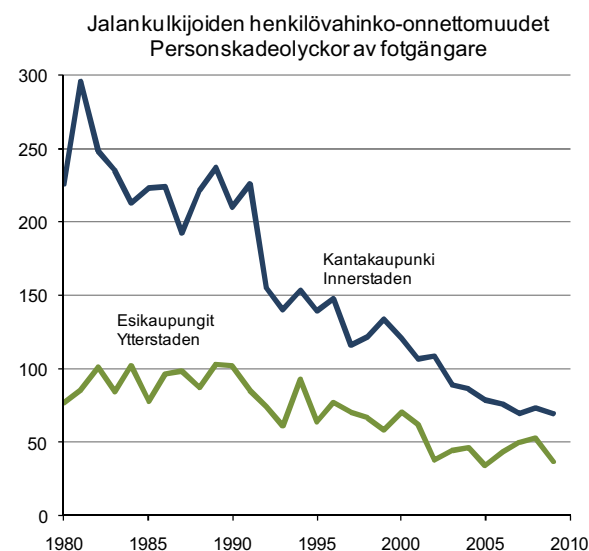
- Liikennepaikat IND5**
Trafikplatser IND5
= Eritasoristeykset, laajat liikenneympyrät ja risteykset
Planskilda korsningar, vidsträckt rondeller och korsningar
- Risteykset IND5**
Korsningar IND5
= Muut risteykset
Övriga korsningar
- 1-12 Järjestysnumero
Ordningsnummer

Alueellisesta näkökulmasta kantakaupungin ja esikaupunkien onnettomuuskehityksen pitkän aikavälin tarkastelussa voidaan todeta, että viime aikojen positiivinen kehitys johtuu pitkälti kantakaupungin jalankulkijaonnettomuuksien vähenemisestä. Kantakaupungissa 1980-luvun noin 230 vuotuisen jalankulkijoiden henkilövahinko-onnettomuuden tasosta on 2000-luvun ensivuosisikymmenenä laskeduttu noin 90 vuotuisen jalankulkijoiden henkilövahinkoon. Polkupyörien henkilövahinko-onnettomuuksien taso kantakaupungissa on vastaavana aikana pysynyt ennallaan 45:ssä ja moottoriajoneuvojen laskenut 190:stä 140:een.

Esikaupungeissa jalankulkijaonnettomuudet ovat vähentyneet 90:stä 50 henkilövahinko-onnettomuuteen vuodessa. Polkupyörien onnettomuudet ovat vähentyneet 90:stä 65:een, kun taas moottoriajoneuvojen onnettomuudet ovat vähentyneet 210:stä 190:een.

Liikenteen rauhoittuminen alueellisten nopeusrajoitusten asteittaisen alentamisen myötä (1987, 1992, 2004) selittää osaltaan jalankulkijoiden henkilövahinkojen vähenemistä.

Jalankulkijoiden, pyöräilijöiden ja moottoriajoneuvojen henkilövahinko-onnettomuudet kantakaupungissa ja esikaupungeissa vuosina 1980–2009.

Personskadeolyckor av fotgängare, cyklister och motorfordon i innerstaden och ytterstaden åren 1980–2009.

2000-luvun suuntia

Liikenneonnettomuuksien ja niiden uhrien määrät ovat 2000-luvun ensivuositikymmenellä selvästi laskeneet. Verrattaessa jakson alkupuolta (2000–2004) loppupuoleen (2005–2009) voidaan todeta henkilövahinkoonnettomuuksien vähentyneen 14 % ja omaisuusvahinkojen 6 %. Alkujaksolla liikenteessä kuoli keskimäärin 14 henkeä vuodessa, kun määrä loppujaksolla laski 10 henkeen. kaikkiaan uhrien määrä vuotta kohti laski 783:sta 665:een (-15 %).

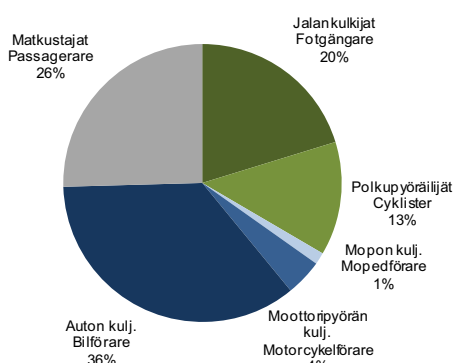
Liikenneonnettomuuksien uhrien jakautumisessa eri liikkujaryhmiin on tapahtunut pieniä muutoksia: jalankulkijoiden, auton kuljettajien ja matkustajien osuudet ovat hieman pienentyneet, kun taas pyöräilijöiden, mopoilijoiden ja moottoripyöräilijöiden osuudet ovat kasvaneet. Mopon kuljettajina loukkaantuneiden määrä onkin kasvanut lähes kolminkertaiseksi jakson alkupuolen 10 vuotuisesta loukkaantuneesta loppupuolen 29:ään. Pyöräilijäuhrien määrä on kasvanut 9 % ja moottoripyöräilijäuhrien 14 %. Sekä jalankulkijoiden että autoilijoiden uhrimäärät ovat vähentyneet noin neljänneksen.

Liikenteen uhrien väheneminen näkyy melko tasaisesti kaikissa ikäryhmissä. Mopo-onnettomuuksien yleistymisen on kuitenkin kasvattanut 15–17-vuotiaiden uhrien määrää 36 %. Mopo-onnettomuuksien yleistymisen näkyy myös vanhemmissa ikäluokissa aina 55–64-vuotiaisiin asti. Pyöräilijäuhrien määrän kasvu näkyy erityisesti nuorilla aikuisilla (25–34-v.), mutta myös varttuneemmalla väestöllä (yli 55-v.).

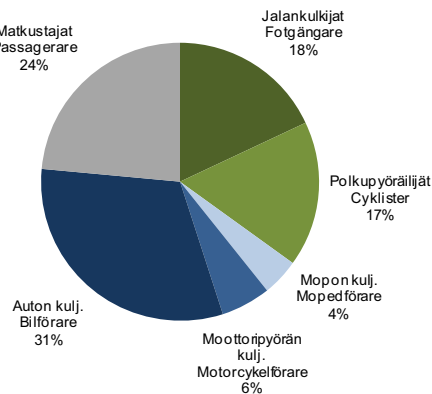
Alueellisesti uhrimäärän väheneminen on ollut suurinta eteläisessä ja läntisessä suurpiirissä, kun taas pohjoisen ja koillisen suurpiirin uhrimäärä on jopa hieman kasvanut 2000-luvulla. Näissä suurpiireissä kasvussa on ollut 15–24-vuotiaiden uhrien määrä.

Päihdeonnettomuuksien määrä on laskenut alkujakson 226 tapauksesta vuodessa loppujakson 189 tapaukseen. Päihdeonnettomuuksien osuus on pysynyt samana sekä kuolemaan (26 %) että henkilövahinkoon johtaneissa onnettomuuksissa (13 %).

Uhrit - Offer 2000-2004
N = 3 916

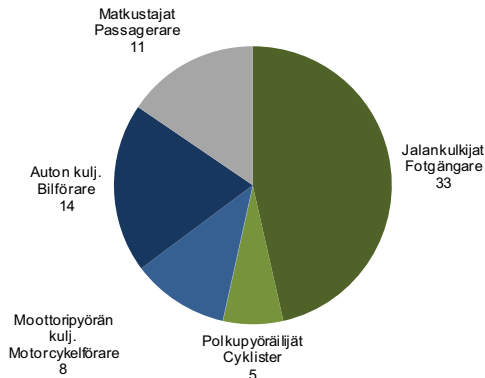
Uhrit - Offer 2005-2009
N = 3 327

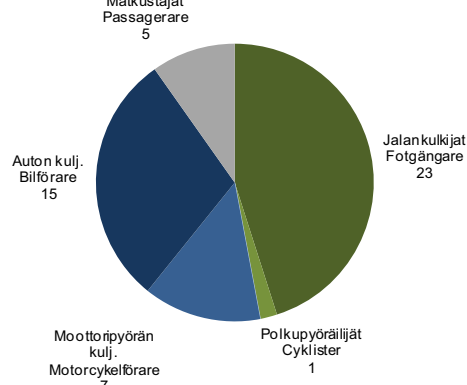
Liikenneonnettomuuksien uhrit ja onnettomuuksissa kuolleet kulkutavan mukaan jaksoilla 2000–2004 ja 2005–2009.

Offer och dödade i trafikolyckor enligt trafikantgrupp under perioderna 2000–2004 och 2005–2009.

Kuolleet - Dödade 2000-2004
N = 71

Kuolleet - Dödade 2005-2009
N = 51

Liikenneonnettomuuksien tilastointi

Tilastokeskuksen valtakunnallinen liikenneonnettomuustilasto perustuu poliisin rikosten esitutkintarekisterin (PATJA) onnettomuusaineistoon. Helsingin kaupungin liikenneonnettomuusrekisterin tiedot perustuvat myös PATJA-rekisteriin ja niitä on käytetty tässä esitteessä.

Muita liikenneonnettomuuksien tilastoaineistoja ovat Helsingin liikenne- ja erityispoliisin rekisteri ja Liikennevakuutuskeskuksen vahinkotilastot. Helsingin poliisin rekisteriin sisältyvät PATJA- tapauksen lisäksi onnettomuudet, jotka on ilmoitettu vain hälytyskeskukseen. Liikennevakuutuskeskuksen alaisen Vakuutusyhtiöiden liikenneturvallisuustoimikunnan (VALT) tilastot perustuvat liikenneonnettomuuksien tutkijalautakuntien tietoihin sekä liikennevakuutuksesta korvatuista liikennevahingoista saatuihin tietoihin. Tilastointiperiaatteiden muutoksen myötä henkilövahinko-onnettomuuksien määrä kasvoi VALT:n tilastossa vuoden 2005 jälkeen, mutta onnettomuuksien kokonaismäärä säilyi samana.

Aineistovertailujen perusteella PATJA-rekisterin on todettu kattavan kaikki kuolemaan johtaneet onnettomuudet ja noin viidenneksen henkilövahinko-onnettomuuksista. Erityisen puutteellista tieto on jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden yksittäisonnettomuuksien osalta. Onnettomuuksien kokonaismäärän kehityksestä parhaan kuvan antaa VALT:n tilasto, joka sisältää kattavimmin omaisuusvahingot.

Trafikolyckor i Helsingfors år 2009

År 2009 inträffade i Helsingfors sammanlagt 486 personskadeolyckor. Antalet olyckor var 14 % lägre än år 2008 och 10 % lägre än medeltalet för åren 2005–08. I olyckorna skadades 597 och dog 6 personer år 2009. Antalet döda var på lägsta nivån någonsin sedan början av olycksstatistikens insamling i 1929. Antalet dödade har sjunkit hela 2000-talet: åren 2000–2004 dog i medeltal 14 person årligen i trafiken, medan medeltalet för perioden 2005–2009 var 10.

I allmänheten har trafiksäkerheten i Helsingfors har på 2000-talet utvecklats positivt. Personskadeolyckor har minskat 14 % och egendomsskadeolyckor 6 % under 2000-talet. Olika trafikantgruppernas säkerhet har utvecklat på olika sätt. Antalen dödade och skadade fotgängare, bilförare och passagerare har minskat. Positiva utvecklingen sedan 1980-talet har mycket att göra med minskning av fotgängarnas personskadeolyckor i innerstaden. Orsakerna är förmodligen sänkningen av hastighetsgränser samt förbättrade formgivningen av personbilar.

I motsatt till detta har cyklisternas, motorcyklisternas och särskilt mopedisternas personskador har ökat. Mellan perioderna 2000–2004 och 2005–2009 har antalet skadade mopeder ökat trefald. Ökningen syns speciellt i åldersgruppen av 15–17-åriga men också i äldre grupper. Antalet cykeloffer har stigit 9 % och motorcykeloffer 14 %.

I Helsingfors har det ställts som mål att antalet dödade och skadade i trafiken ska halveras från 2000 till 2025. Under perioden 2000–2009 har antalet offer minskat 31 %. Samhällets årliga olyckskostnader har varit i medeltal 200 milj. euro åren 2005–2009 av vilket cirka 30–40 milj. euro är kommunens kostnader.

Yhteystiedot

Kaupunkisuunnitteluvirasto

Liikennesuunnitteluosasto

käyntiosoite:

Kansakoulukatu 1 A, Helsinki

postiosoite:

PL 2100, 00099 Helsingin kaupunki

puhelin: (09) 310 1673

internet: www.hel.fi/ksv

sähköposti: etunimi.sukunimi@hel.fi

diplomi-insinööri Hanna Strömmer

puhelin: (09) 310 37106

teksti: Hanna Strömmer

pohjakartta: © Kaupunkimittausosasto,
Helsinki 011/2010

paino: Edita Prima 2010, Helsinki, 2010